

MESTO SEREĎ

KONCEPCIA ROZVOJA KULTÚRY V MESTE SEREĎ DO ROKU 2018

Schválená uznesením Mestského zastupiteľstva v
Sereďi č. 288/2013 dňa 11. 12. 2013

V Sereďi dňa 12. 12. 2013

- p o d p í s a n é -
Ing. Martin Tomčányi
Primátor

OBSAH

Úvod

- 1 Analýza súčasného stavu kultúry v meste
 - 1.1 Dom kultúry : štatút, organizačná štruktúra, činnosti
 - 1.2 Financovanie Domu kultúry
 - 1.3 Občianske aktivity v kultúrnom segmente
 - 1.4. Podpora občianskych aktivít formou dotačnej politiky mesta
- 2 Akčný plán rozvoja kultúry

Úvod

Kultúra v užšom slova zmysle, teda kultúra ducha kráča ruka v ruke s človekom na ceste od momentu kedy vykročil z temnôt nevedomosti, cez klasické antické obdobie, tisícročné obdobie temného stredoveku, renesanciu a osvietenstvo až po súčasnosť s prvkami globalizovaných kultúrnych prejavov. Z historického i geografického pohľadu môžeme pozorovať, že časové obdobie a zemepisná poloha determinovali kultúrne prejavy jednotlivých kmeňov, národov či moderných štátov. Ak sa však zameriame na Európsky kontinent, tak s istotou môžeme tvrdiť, že minimálne posledných tritisíc rokov pod vplyvom univerzálnej antickej filozofie a christianizačného dedičstva nachádzame ako jednotiaci prvok kultúrnych prejavov snahu o humanizáciu, oslobodzovanie a napredovanie myšlienok ducha.

Nahliadnutím do histórie ostáva faktom, že tak ako v minulosti sa kultúra ako nadstavbový element ľudskej spoločnosti nezaobišla bez mecenášov a bohatých zadávateľov umeleckých diel zo strany svetskej alebo cirkevnej vrstvy, tak v súčasnosti je jej existencia úzko spätá s finančnou pomocou zo strany štátnych inštitúcií.

V súčasnosti je kultúra ponímaná ešte v užšom slova zmysle ako tvorba a reprodukcia umenia vo výtvarnej, dramatickej, hudobnej, skulpturálnej, tanečnej či filmovej podobe. Úlohou štátnych a samosprávnych kultúrnych inštitúcií je sprostredkovať kultúru všetkým vekovým a sociálnym skupinám, riadiť a koordinovať umelecké aktivity v rovine inštitucionálnej i voľno časovej.

Na aké otázky bude hľadať odpovede táto koncepcia? Predovšetkým financovanie, koordinácia a propagácia. Vzhľadom na fakt, že v meste Sereď doteraz absentoval takýto dokument, zameriame sa v úvodnej časti na analýzu súčasného stavu v kultúrnej rovine.

1. Analýza súčasného stavu kultúry v meste

Predmetom analýzy súčasného stavu kultúrneho života je prehľad možností využitia voľného času cez umelecké aktivity, ponuky kultúrnych programov a projektov. Taktiež pokus o zmapovanie občianskych a individuálnych aktivít v kultúrnej rovine a tiež prehľadom dotačnej politiky mesta smerom ku kultúrnym inštitúciám a občianskym združeniam.

1.1 Dom kultúry : štatút, organizačná štruktúra, činnosti

Dom kultúry bol **založený 1. 1. 1993** v súlade so zákonom SNR 369/1990 v platnom znení § 11 ods. 3 písm. i ako nástupnícka organizácia zrušeného odborárskeho zariadenia – Združeného klubu odborov so sídlom na Školskej ulici č. 118/1. Ako hlavný predmet činnosti tejto vtedy mestskej príspevkovej organizácie s právnou subjektivitou bol a v podstate na niekoľko zmien je organizácia a plnenie funkcie kultúrno-spoločenského centra miestnej kultúry, rozvíjanie záujmovej aktivity združení a jednotlivcov v oblasti kultúrneho vyžitia, oddychu a rozvíjania miestnych tradícií a zvykov. Základnými dokumentmi upravujúcimi jeho kultúrno-spoločenské postavenie v meste a vymedzujúce jeho hospodársku činnosť sú Štatút a Zriaďovacia listina Domu kultúry.

Dňom **1. 1. 2006** prichádza k zmene formy hospodárenia z príspevkovej na rozpočtovú organizáciu v súlade so zákonom 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

K poslednej veľkej zmene prichádza v roku **2013**, kedy boli dňom **1.4.** odňaté zo správy budovy na Školskej ul. 118/1 a Obchodné centrum Nova na ul. D. Štúra.

V súčasnosti je predmetom činnosti DK :

- Organizovanie kultúrno-spoločenských podujatí pre najširšie vrstvy obyvateľstva
- Organizovanie záujmovo-umeleckej tvorivosti detí a mládeže
- Zabezpečovanie knižničnej výpožičnej služby v Mestskej knižnici, vrátane xerografických služieb
- Organizácia filmových predstavení v Kine NOVA
- Poskytovanie propagačných, reklamných a aranžérskych služieb vrátane zabezpečenia šírenia reklamy
- Zabezpečovanie muzeálno-výstavnej činnosti v Mestskom múzeu
- Poskytovanie krátkodobého prenájmu nebytových priestorov na prevažne kultúrno-spoločenské podujatia, inventáru a majetku k tomu určenému

Organizačnými jednotkami sú :

Mestské múzeum

Mestská knižnica, ktorej súčasťou je kníhkupectvo Slnečnica prevádzkované Správou majetku Sered'

Kino NOVA

Dom kultúry

Dom kultúry organizuje každoročne cyklické podujatia celomestského charakteru ako Reprezentačný ples Mesta Sered', Seredský jarmok, Májové slávnosti, cyklus letných koncertov a divadelných predstavení Seredské korzo, Vianočné trhy, Jazzový memoriál J. Červenku. V jarých a jesenných mesiacoch sa realizujú divadelné predstavenia v interiéroch DK.

Mestská knižnica mimo výpožičných služieb (ročne približne 13 tisíc návštevníkov) otvára svoje dvere na pravidelné „stretnutia s autormi“, kde sa môžu milovníci literatúry stretnúť so známymi spisovateľmi. Okrem požičaných kníh si návštevníci môžu knihy aj kúpiť. Vzhľadom na absenciu kníhkupectva v meste bolo v roku 2012 otvorené kníhkupectvo Slnečnica.

Mestské múzeum okrem stálej expozície z dejín mesta a okolia láka návštevníkov organizovaním výstav a komorných koncertov v exteriéroch.

Kino Nova prešlo v roku 2012 komplexnou digitalizáciou. V súčasnosti je konkurencieschopné okolitým mestám a flexibilne nasadzuje filmové novinky v 2D a 3D formáte

Pod strechou Domu kultúry realizujú voľno časové aktivity :

- HIP-HOP Fakulta Sered' – škola moderného tanca
- Mladí seredskí modelári
- Miešaný spevácky zbor Zvon
- Mestský šľachový klub Sered'
- 6 hudobných skupín, hrajúcich prevažne rockový žáner

1.2 Financovanie Domu kultúry

Dom kultúry je rozpočtovou organizáciou mesta s právnou subjektivitou s vymedzenou hospodárskou činnosťou. Náklady na rozvíjanie kultúrno-spoločenských činností, mzdové a prevádzkové náklady sú financované z vlastných príjmov a dotácie z Mesta Sered'.

Tabuľka č. 1 - Prehľad finančných ukazovateľov DK za sledované obdobie 2010 - 2013

Rok	RO príjmy	RO výdavky	Dotácia z MsU	*KSŽ-skutoč.	počet zamestn.
2010	265125	506713	241588	33619	20
2011	261323	506468	245145	66267	18
2012	196896	362530	245145	71129	11
2013	128348	269250	140902	56400	7

*KSŽ – výdavky na podujatia kultúrno-spoločenský život

1.3. Občianske aktivity, združenia a umelecké súbory v kultúrnom segmente

Miešaný spevácky zbor ZVON – založený v roku 1925 hudobným skladateľom Dr. Jánom Fischerom, čím nadviazal na vokálnu tradíciu zborového spevu v Seredi z 19. Storočia. Cez mnohé formálne statusy ako učiteľský či mestský spevácky zbor sa v súčasnosti prezentuje pod hlavičkou občianskeho združenia. Zvon počas svojej takmer 90-ročnej existencie absolvoval viac ako 700 koncertov doma i v zahraničí, pričom získal množstvo ocenení. Na poste dirigenta vystriedal v roku 2013 Mgr. Viliama Karmažina (držiteľa slovenského rekordu v dĺžke dirigovania) Doc. Seregej Mironov.

Mladí seredskí modelári - realizuje v Dome kultúry kurzy kreatívneho modelovania pre deti vo veku 9 až 12 rokov. Ponúka deťom rôzne druhy modelovania a výroby modelov, čo je vítanou prípravou pre budúce štúdium detí na technických a umeleckých školách.

OZ MLADÁ SEREĎ – mládežnícka organizácia, ktorá bola založená v roku 2012 nadšencami z kruhov stredoškolskej a vysokoškolskej mládeže. Ich domovskou scénou je klub v Kine Nova. Napriek krátkosti jej existencie dokázala zorganizovať niekoľko úspešných akcií ako Seredský fotomaratón, Medzinárodný deň piknikov, Hawai párty, Zóna bez peňazí a pod.

Miešaný spevácky zbor GAUDETE - vznikol začiatkom deväťdesiatych rokov za účelom sprevádzania vianočných a veľkonočných liturgií vo farskom kostole v Seredi. Od januára roku 2007 však vo svojej histórii otvára novú koncertnú kapitolu, ktorú zavŕšilo nahrávanie a následné vydanie nášho debutového albumu s názvom Spievajme Pánovi. Repertoár zboru tvoria zborové piesne na oslavu nášho Pána. Sú to zborové skladby starších i novších autorov, afro-americké spirituály, či úpravy ľudových piesní. V roku 2011 sa zboru podarilo vydať nový album s názvom Jubilate Deo.

Dirigentská taktovka zboru Gaudete patrí Mgr. Andrei Ruczovej.

OZ KRÁSNA HUDBA - vzniklo v roku 2008 na základe potreby prezentácie kultúry a umenia v meste Sereď a v blízkom okolí. Združenie sa zameriava na organizovanie komorných koncertov prevažne v Obradnej sieni Mestského úradu a tiež letných koncertov v exteriéroch Mestského múzea. Vďaka nadšeniu členov združenia si mohli milovníci klasickej hudby vypočuť v Seredi napr. Martina a Jána Babjakovcov, Ivana Ožváta, Paul Gulda, Daniela Buranovského, Martina Malachovského a mnohých iných.

Združenie pre rozvoj regionálnej kultúry – vzniklo za účelom formálneho zastrešenia dychového súboru Sereďanka, pričom neskoršie rozšírilo svoje aktivity na organizovanie výchovných koncertov a koncertov klasickej hudby v Seredi a bližšom regióne.

Frisson Brass Sereď, **Seredský Big Band** – po tom ako de facto skončila svoje pravidelné nácivky v roku 2012 dychová hudba Sereďanka časť jej členov spolu s hudobníkmi z okolitých miest založili Big Band – veľký dychový orchester, ktorý do svojho repertoáru zaraďuje najvýznamnejšie opusy zlatej éry swingu. Doteraz absolvoval niekoľko vydarených koncertov a stále rozširuje svoj repertoár.

Seredský Dixieland – je nástupníckou kapelou Alli Jazz Bandu, azda najslávnejšieho seredského hudobného telesa, ktoré širilo dobré meno mesta i v zahraničí. Dixieland vznikol v roku 2000 a zameriava sa výlučne na anglickú revivalistickú školu tradičného jazzu. Jeden z členov skupiny – Viktor Kratochvíla zároveň prevádzkuje nahrávacie štúdio **VIKES**.

OZ Vodný hrad – občianske združenie bolo založené v roku 1998. Cieľom združenia je posilňovať občianske povedomie obyvateľov mesta a regiónu sprostredkovaním poznatkov z histórie mesta Sereď a jeho okolia. Ako naznačuje názov jednou z priorít je záchrana seredského kaštieľa, bývalého vodného hradu Šintava. Združenie zorganizovalo desiatky seminárov a prednášok o histórii mesta a veľkou mierou sa zaslúžilo o založenie Mestského múzea v Seredi a o rekonštrukciu najstaršej časti kaštieľa – renesančného bastiónu, ktorý je v súčasnosti prístupný verejnosti.

1.4. Podpora občianskych aktivít formou dotačnej politiky mesta

Mesto Sereď má vypracovanú dotačnú politiku pre oblasť rozvoja kultúry definovanú VZN č. 5 / 2006. V tabuľke č. 2 uvádzame rozdelenie finančných prostriedkov občianskym aktivitám formou dotácie z mesta za roky 2011 – 2012.

Tabuľka č. 2 – Rozdelenie finančných prostriedkov na dotácie z kultúrnej komisie v rokoch 2011 - 2013

	Žiadateľ	Forma	2011	2012	2013
1	Spevácky zbor ZVON	OZ	700	900	1 000
2	TJ Rozkvet Stredný Čepeň	OZ	200	200	400
3	Spevácky zbor GAUDETTE	OZ	700	900	1 300
4	MO Matice slovenskej	PO	300	300	400
5	OZ Krásna hudba	OZ	500	600	1 100
6	Združenie pre rozvoj reg.kul.	OZ	0	1 500	600
7	Rímskok.cirkev-farnosť Sereď	PO	550	500	600
8	Dcérocirkev Sereď	CZ	0	100	300
9	OZ Vodný hrad	OZ	900	0	1 000
10	Fotoklub Váh	OZ	500	0	0
	Spolu:		4350	5000	6700

2. Akčný plán rozvoja kultúry ---- len návrhy, nechať len podnetné

Tak ako bolo v úvode načrtnuté koncepciu rozvoja kultúry budeme viesť v troch líniách, vzhľadom na fakt, že tu pociťujeme možnosti budúceho zlepšenia v opozite k súčasnému stavu. Budú to línia koordinácie, financovania a propagácie.

➤ KOORDINÁCIA :

Súčasný stav

Aktivity v oblasti kultúry sú v meste rozvíjané dvoma cestami. Kultúrny život je na jednej strane organizovaný inštitucionálnou cestou prostredníctvom Domu kultúry, na strane druhej formou občianskych aktivít. Nekoordinovaným postupom prichádza k rozdvojovaniu týchto ciest, čoho dôsledkom je jav typický pre toto mesto. Jeho hlavným symptómom je keď v jeden víkend alebo dokonca deň prebieha niekoľko kultúrnych programov súbežne. Výsledkom je malá účasť, neinformovanosť občanov, rozpačité organizačné zabezpečenie.

Východiská –

a/ pravidelné stretnutia organizátorov kultúrno-spoločenských podujatí na pôde Domu kultúry, na ktorých sa budú jednotlivé organizácie informovať o plánovaných aktivitách, kompromisne sa dohodnú na časovej osi, prípadne spoločnej propagácii.

b/ v prípade celomestských projektov – dohoda spoločného postupu prezentácie a podieľaní sa na organizácii.

➤ PROPAGÁCIA

Súčasný stav

a/ neestetické, neprehľadné plochy na výlep propagačných materiálov

b/ veľké množstvá plagátov rozličných formátov a grafických úprav

c/ zastaraný a divergentný spôsob predaja vstupeniek

d/ absencia informačného centra pre oblasť kultúry, spoločenského života, cestovného ruchu a pod.

Východiská

a/ stanoviť formálne jasné pravidlá na výlep propagačných materiálov, určiť zodpovednú osobu za ich dodržiavanie, osadiť každú plochu informačnou tabuľou s pravidlami, s logom a kontaktom správcu plôch

b/ zrealizovať mesačný, graficky pútavý plagát, ktorý bude informovať nielen o podujatiach Domu kultúry ale o celom kultúrnom dianí v danom mesiaci v meste a okolí

c/ inštalovať softvér generujúci jednotný predaj vstupeniek /kino, múzeum, dom kultúry/ s jednotnou grafikou s možnosťou zakúpenia a rezervovania vstupeniek cez internet

d/ vytvoriť Seredské informačné centrum, ideálne v priestoroch mestského múzea, kde dostanú obyvatelia mesta a predovšetkým návštevníci relevantné informácie o histórii a súčasnom kultúrnom dianí, o možnostiach voľnočasového a športového vyžitia, o ubytovaní v meste a okolí, s možnosťou zakúpenia upomienkových a propagačných predmetov.

➤ INVESTÍCIE

Ak komparujeme v rovine investičnej súčasný stav kultúrnych objektov môžeme konštatovať niekoľko pozitívnych posunov a impulzov v porovnaní s minulosťou. Jednou

z najväčších investícií posledného obdobia bola kompletná digitalizácia kina NOVA, čím sa fakticky zabránilo jeho postupnému zániku. Smerom k zefektívneniu prevádzkovania objektu sa do budúcnosti ukazuje zámer realizácie multifunkčnej sály. Prevádzkovanie dvoch kapacitne totožných sál (Divadelná sála v budove DK na Školskej ulici) má v meste tradíciu avšak reálne využitie oboch priestorov pri aktuálnom záujme o kultúru a finančných možnostiach prevádzkovateľa i návštevníkov vidíme v budúcnosti ako nie celkom reálne. Inštalácia javiskovej techniky, modernizácia sedadiel, vytvorenie zázemia pre umelcov by viedlo k multifunkčnému priestoru pre koncertné, divadelné a kinematografické produkcie s víziou divácky atraktívneho, moderného a efektívneho využitia jednej sály vzhľadom na počet obyvateľov mesta.

Revitalizácia Námestia Slobody a postupné úpravy parku kaštieľa začali lákať obyvateľov do tohto historického stredu mesta jeho obyvateľov synchronne s realizáciou kultúrnych projektov. Seredské hudobné korzo, Vianočné trhy, Letný kinematograf, naposledy festival Seredské slávnosti. V tesnej blízkosti oboch, dopĺňajúc pomyselný oddychový trojuholník sa nachádzajú desiatky rokov opustené priestory bývalého amfiteátra. Myšlienka na revitalizáciu tohto objektu v nasledujúcich rokoch nesie v sebe mnoho pozitívneho. Sprístupnenie zeleného oddychového centra mesta, realizácia atraktívnych koncertov, muzikálov a divadelných predstavení s možnosťou vyberania vstupného, uvádzanie letných filmových predstavení. Na zamyslenie tiež stojí presunutie veľkých koncertných produkcií najväčšieho podujatia – jarmoku do trojuholníka Námestie Slobody – park kaštieľa – amfiteáter.

ZÁVER

Väčšina návrhov na zefektívnenie kultúrnej roviny mesta si vyžaduje len minimálnu finančnú investíciu. Prínosom tých návrhov, ktoré si ju vyžadujú vo väčšom merítke bude v budúcnosti spokojnosť obyvateľov a čiastočná návratnosť v podobe prichádzajúcich návštevníkov a turistov, ktorí okrem prínosu kapitálu budú v konečnom dôsledku šíriť dobré meno tohto mesta.